

Üniversite : İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Programı : Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Berna SEVİNDİK
Tez Türü ve Tarih : Yüksek Lisans – Haziran 2022

ÖZET

ANLATIBİLİM AÇISINDAN ROMAN VE SİNEMA KARŞILAŞTIRILMASI ÖRNEĞİ: GÖLGESİZLER

Bu araştırmanın amacı Hasan Ali Toptaş'ın Gölgesizler romanı ve aynı adla sinemaya uyarlanan filmini anlatıbilim açısından karşılaştırmalı bir şekilde incelemektir. Hasan Ali Toptaş çağdaş Türk romanının önemli yazarlarından birisi olarak öne çıkmaktadır. Yazarın eserlerinde genel olarak zıtlıkların ve varoluşsal psikolojilerin betimlendiği gözlenmektedir. Hayal ve gerçeğin iç içe geçtiği eserlerinde anlamın tek bir yerden de kurulduğu söylenemez. Gölgesizler adlı romanda da hayal ve gerçeğin iç içe geçtiği görülmektedir. Bununla birlikte Gölgesizler romanında ciddi bir varoluşsal sorgulamanın da yapıldığı tespit edilmiştir.

Sinema ve roman ilişkisi uzun yıllardan beri üzerinde durulan bir etkileşim içindedir. Çünkü her roman, sinema için senaryo olma özelliği taşımaktadır. Bazı romanların perdeye aktarılması daha kolay olabilirken Gölgesizler gibi karmaşık bir kurgunun aktarılması çok daha zordur. Çünkü eserde zaman-mekân ve gerçek-hayal gibi ögeler iç içe geçmiştir. Ancak film ve roman karşılaştırmalı bir şekilde incelendiğinde filmin, romanın karmaşık yapısına rağmen olabildiğince sade bir şekilde seyirciye aktarılmaya çalışıldığı tespit edilmiştir.

Roman ve film karşılaştırmalı bir şekilde Genette'in anlatıbilim metodu bağlamında irdelenmiştir. Yapılan incelemede filmde, romandaki ana temanın korunduğu görülmektedir. Romandaki varoluşsal sorgulamaların yapıldığı bölümlerde Genette'in düzen kategorisi bağlamında akıcı bir şekilde işlenmiştir. Kiplik ve ses kategorileri bağlamında yapılan incelemede ise anlatıcının farklı

rollerinin romanda öne çıktığı gözlemlenmiştir. Filmde ise anlatının genel olarak karakterler üzerinden ilerlediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hasan Ali Toptaş, Gölgesizler, Roman-Film, Anlatıbilim, Genette.

University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Master Education
Department : Turkish Language and Literature
Programme : Turkish Language and Literature
Supervisor : Dr. Öğr. Üyesi Berna SEVİNDİK
Degree Awarded and Date : MA- JUNE 2022

THE EXAMPLE OF COMPARISON OF NOVEL AND CINEMA IN TERMS OF NARRATIVES: GÖLGESİZLER

The aim of this research is to analyze Hasan Ali Toptaş's novel *Gölgesizler* and the movie adapted to the cinema with the same name in a comparative way in terms of narratology. Hasan Ali Toptaş stands out as one of the important writers of the contemporary Turkish novel. It is observed that contrasts and existential psychologies are generally depicted in the author's works. It cannot be said that the meaning is established from a single place in his works where imagination and reality are intertwined. In the novel *Gölgesizler*, it is observed that fantasy and reality are intertwined. In addition to this, it has been determined that a serious existential questioning is made in the novel *Gölgesizler*.

The relationship between cinema and novel has been used extensively since the invention of cinema. Because every novel has the feature of being a screenplay for cinema. While some novels may be easier to turn to the screen, a complex plot like *Gölgesizler* is much more difficult to convey. Because in the work, elements such as time-space and reality-imagination are intertwined. However, when the film and the novel are examined in a comparative way, it has been determined that the film is as simple as possible despite the complex structure of the novel.

The novel and the movie are examined comparatively in the context of Genette's method of narratology. In the examination, it is seen that the main theme of the novel is preserved in the film. In the parts of the novel where existential inquiries are made, it is handled fluently in the context of Genette's order category. In the analysis made in the context of modality and sound categories, it was observed that the different roles of the narrator came to the fore in the novel. In the movie, it has been determined that the narrative generally proceeds through the characters.

Key Words: Hasan Ali Toptaş, Gölgesizler, Novel-Film, Narratology, Genette.